

פרשת ואתחנן

- **עניני הפרשה:** תפילת משה להכנס לארץ ישראל • אזהרת עונש הגלות על חטא עבודה זרה •
- הבדלת שלש ערי מקלט על ידי משה • עשרת הדברות • מצוות קריאת שמע • מצוות תפילין •
- מצוות מזוזה • מצוות תלמוד תורה • אזהרות ההתרחקות מהגויים

בעבר הירדן, מקום מושבם של שבטי גד וראובן וחצי שבט מנשה, הפריש את שלשת ערי המקלט לרוצחים בשגגה, ואף שעדיין לא היו ערים אלו קולטות עד שיופרשו גם שלשת הערים שבארץ ישראל, לא רצה משה להחמיץ שום מצוה שבאה לידו.

• **עשרת הדברות:** הזכיר משה רבינו לישראל את מעמד הר סיני שראו בעיניהם, וציוה עליהם שלא לשכוח זאת אלא להודיע זאת גם לבניהם ובני בניהם. הזהיר משה שלא יטעו לעבוד עבודה זרה אלא יזכרו שגם בזמן מתן תורה לא ראו כל תמונה, אלא רק שמעו את קול ה' שציוה להם את עשרת הדברות. ובאותו זמן בקע להם ה' את שבעת הרקיעים ואת הארץ כדי שיראו שאין עוד מלבדו בשום מקום. **אנוכי ה' אלהיך:** זו מצוות עשה להאמין בה', ולדעת שהוא אחד. **לא תעשה לך פסל:** שלא לעשות ולא לקיים שום עבודה זרה שבעולם, לא להשתחוות לה ולא לעובדה. **לא תשא את שם ה' אלוקיך לשוא:** לא להשבע בשם ה' לשקר, או לחינם. **שמור את יום השבת:** להשמר מלעבור על איסורי השבת. **כבד את**

• **תפילת משה להכנס לארץ ישראל:** לאחר שכבש משה רבינו את ארץ סיחון ועוג, והנחיל לשבטי ראובן וגד את עבר הירדן, היה סבור שיוכל בתפילתו לבטל את הגזירה שלא יכנס לארץ ישראל, ולכן התפלל לה' שיתן לו במתנת חינוך את הזכות להכנס לארץ ישראל, ולראות את ירושלים ובית המקדש. אמנם ה' לא קיבל את תפילתו ואף אמר לו שלא יוסיף להתפלל על כך עוד, כי יהושע בן נון הוא שיכניס את ישראל לארץ. אך במקום זאת אמר לו ה' שיעלה לראש הר נבו שמחוץ לארץ ישראל ויראה משם את כל הארץ.

• **אזהרת עונש הגלות על חטא עבודה זרה:** הזהיר ה' את ישראל שלא יעבדו עבודה זרה, והתרה בהם שאם יעשו כן יאבדו מארץ ישראל, יופצו בכל העולם, וישארו מתי מעט, ויהיו עבדים לגויים עובדי אלילים. אמנם הבטיח להם ה' שגם כשיארע להם כן - יבקשו את ה' וימצאוהו, יחזרו בתשובה, ולא ישכח ה' את הברית שכרת עם האבות.

• **הבדלת שלש ערי מקלט על ידי משה:** בהיות משה

ישראל', 'והיה אם שמוע', 'קדש לי כל בכור', 'והיה כי יביאך'.

• **מצוות מזוזה:** מצוות עשה לקבוע בפתח הבית 'מזוזה', וזהו קלף שבו כתובות הפרשיות 'שמע ישראל' ו'היה אם שמוע', וקובעים אותו במזוזת הבתים. וכן יש מצוה לקבוע מזוזה שכזו בפתחי חצרות, עיירות ומדינות.

• **מצוות תלמוד תורה:** נצטווה כל אדם מישראל לעסוק בלימוד תורה, באופן שיהא עיקר דיבורו בדברי תורה, ויהיו דברי תורה משוננים בפיו, שאם ישאלנו אדם - לא יגמגם בתשובתו אלא ישיב מיד.

• **אזהרות ההתרחקות מהגויים:** הזהיר משה רבינו את ישראל, כי לאחר שיבואו לארץ ישראל וילחמו בעמים היושבים שם - שלא יכרתו להם ברית, לא יקחו מבנותיהם לבניהם, ולא מבניהם לבנותיהם, כיון שעל ידי זה הם יסירו את בני נשותיהם היהודיות, שהם יהודיים, מאחרי ה', ויגרמו להם לעבוד עבודה זרה. ואמר ה' לישראל שהם העם הקדוש שנבחר על ידי ה' להיות לו לעם סגולה, מחמת אהבת ה' אליהם, ומחמת השבועה שנשבע לאבותיהם.

אביך ואת אמך: ובזכות זה יאריכו ימך. **לא תרצח:** ובמקום אחר יתבאר שעונשו של הרוצח במיתת בית דין. **לא תנאף:** ואיסור זה נאמר על אשת איש, ואף באיסור זה יש עונש מיתת בית דין. **לא תגנוב:** איסור זה הוא על גניבת נפש מישראל, ואף באיסור זה יש עונש מיתת בית דין, אם גנב נפש מישראל ומכרה. **לא תענה ברעך עד שוא:** זו אזהרה שלא להעיד עדות שקר. **לא תחמוד:** ואיסור זה הוא על כל דבר ששייך לאדם אחר, שלא יחמוד אותו האדם לעצמו, ולא יתאוה לו.

• **מצוות קריאת שמע:** אמר משה לישראל 'שמע ישראל, ה' אלוהינו, ה' אחד', כלומר, ה' שהוא עתה רק 'אלוקינו', כי רק אנו מכירים מאלוהותו ובמלכותו עלינו, לעתיד לבוא יהיה 'ה' אחד', כי כל העמים יכירו בכך, ומצווה כל אדם מישראל לומר פרשה זו פעמיים ביום. ובפרשה זו נצטוונו לאהוב את ה', ביצר טוב וביצר הרע, ואפילו למסור נפש במקומות שנצטוונו על כך, ובכל ממונינו. והדרך לבוא לידי אהבת ה' היא על ידי לימוד תורה וקיום המצוות.

• **מצוות תפילין:** מצווה כל אדם מישראל להניח תפילין בכל יום על זרועו ועל ראשו, ובתוכן יש את פרשיות 'שמע

